

SADZOBNÍK AUTORSKÝCH ODMIEN ZAF
za používanie audiovizuálnych diel
na rok 2026
(odôvodnenie)

I. ÚVODOM

ZAF je povinná zverejňovať sadzobník odmien za obvyklé použitie predmetu ochrany alebo spôsobu výpočtu výšky tejto odmeny. Rovnako je povinná zverejňovať odôvodnenie spôsobu uplatnenia zákonných kritérií na sadzobník kladených, a to spôsobom, ktorý zaručuje primerané a nediskriminačné podmienky.

Toto odôvodnenie je komentovaným vydaním sadzobníka ZAF a tvorí jeho neoddeliteľnú súčasť. Pre používateľské pohodlie a prehľadnosť je vydávaný na osobitnej listine.

ZAF vykonáva kolektívnu správu práv na audiovizuálne diela za autorské profesie kameramanov, filmových architektov, kostýmových výtvarníkov, strihačov a majstrov zvuku predovšetkým v odboroch tzv. sekundárnych práv:

- verejného prenosu:
  - o TV vysielanie (vrátane použitia diela priamym vstupom vysielateľa),
  - o TV vysielanie sprístupňované v prevádzkarňach obchodu a služieb,
  - o uskutočňovaného poskytovateľom služby zdieľania obsahu on-line,
  - o doplnkovej online služby vysielateľa,
  - o doplnkovej online služby prevádzkovateľa retransmisie,
  - o obchodne nedostupného audiovizuálneho diela pamäťovou inštitúciou,
- retransmisie (vrátane použitia diela sprostredkovateľom obsahu pomocou priameho vstupu),
- náhrad odmien,
- použitia obchodne nedostupného audiovizuálneho diela pamäťovou inštitúciou verejným rozširovaním,
- nájmu a vypožičania (videopožičovne a knižnice),
- rozmnoženiny na účely doplnkovej online služby vysielateľa a prevádzkovateľa retransmisie, na účely použitia obchodne nedostupného diela a na účely čerpania údajov a vývoja modelov umelej inteligencie (vrátane zaradenia do databázy za týmto účelom).

ZAF ďalej vykonáva kolektívnu správu práv na auditívne diela zvukového dizajnu za autorské profesie majstrov zvuku (od právoplatnosti oprávnenia vystaveného Ministerstvom kultúry dňa 4. 3. 2026), rovnako najmä v odboroch tzv. sekundárnych práv, a to jednak v oblasti zvukovej zložky audiovizuálneho použitia v odboroch uvedených vyššie, jednak v oblasti rýdzo auditívneho použitia v nasledovných odboroch:

- verejného prenosu:
  - o rozhlasové vysielanie (vrátane použitia diela priamym vstupom vysielateľa),
  - o rozhlasové vysielanie sprístupňované v prevádzkarňach obchodu a služieb,
  - o uskutočňovaného poskytovateľom služby zdieľania obsahu on-line,
  - o doplnkovej online služby rozhlasového vysielateľa,
  - o doplnkovej online služby prevádzkovateľa retransmisie rozhlasového vysielania,
  - o obchodne nedostupného diela pamäťovou inštitúciou,

- retransmisie (vrátane použitia diela sprostredkovateľom obsahu pomocou priameho vstupu),
- verejným vykonaním,
- náhrad odmien,
- použitia obchodne nedostupného diela pamäťovou inštitúciou verejným rozširovaním,
- nájmu a vypožičania (knížnice),
- rozmnoženiny na účely doplnkovej online služby vysielateľa a prevádzkovateľa retransmisie, na účely použitia obchodne nedostupného diela a na účely čerpania údajov a vývoja modelov umelej inteligencie (vrátane zaradenia do databázy za týmto účelom).

V prípade výberu náhrady odmeny za vyhotovenie rozmnoženiny diela pre súkromnú potrebu je odplata stanovená právnym predpisom a neurčuje ju sadzobník organizácie kolektívnej správy.

ZAFA nevykonáva kolektívnu správu v oblasti tzv. primárnych práv, ako sú technické predvedenie audiovizuálneho diela (napr. premietanie filmu), vydanie diela na nosičoch alebo sprístupnením online; tieto práva si používateľ musí vysporiadať priamo s nositeľom práv, resp. autorizovaným distribútorom, ibaže ide o prípady, kedy tento od autora oprávnenie nezískal a autor je zastupovaný ZAFA.

Tento sadzobník vychádza zo zásad výberu, prerozdelenia a vyplatenia príjmu z výkonu kolektívnej správy práv ZAFA.

Jednotlivé sadzby v sadzobníku vo všeobecnosti zohľadňujú najmä nasledovné kritériá:

a) Rozsah použitia diela

Jednotlivé sadzby sú detailne individualizované podľa konkrétneho rozsahu použitia diela, či už ide o použitie miestne (lokálne), celoštátne alebo nadnárodné (použitie s faktickým presahom do iných členských štátov, miera použitia technických prostriedkov geoblokácie). Rovnako je zohľadňovaný vecný rozsah používania diela, frekvencia jeho používania, množstvo rozmnoženín a pod.

b) Spôsob použitia diela

Spôsob použitia diela zodpovedá jednotlivým technickým spôsobom používania pri zachovaní princípu, že pre každý osobitný spôsob použitia diela musí byť stanovená zodpovedajúca sadzba odmeny.

c) Účel použitia diela

Účel použitia diela je tesne spätý so spôsobom použitia i otázkou priameho či nepriameho majetkového prospechu používateľa (komerčný alebo nekomerčný účel, viď nižšie). Osobitne je účel použitia diela zohľadňovaný pri technickom predvedení v priestoroch liečebných zariadení.

d) Čas použitia diela

Čas použitia diela je zohľadňovaný individualizáciou odmeny podľa obdobia používania pri cenovom zvýhodňovaní dlhšieho obdobia používania diela. Licencie za odmenu stanovenú jednorazovou čiastkou sú v súlade s Autorským zákonom udeľované spravidla najviac na rok s možnosťou obnovenia.

e) Ekonomická hodnota použitia diela

Ekonomická hodnota poskytovaných práv, resp. používania diela, je zohľadňovaná technikou kombinujúcou nižšiu minimálnu autorskú odmenu (vyjadrujúcou určitú minimálnu hodnotu poskytovaných práv) s podielovou odmenou odvíjajúcou sa od tržieb používateľa zohľadňujúcou najspravodlivejším možným spôsobom majetkový prospech z používania diela.

f) Ekonomická hodnota služby kolektívnej správy práv poskytnutej zo strany ZAFa

Výkon kolektívnej správy je službou nositeľom práv, používateľom a verejnosti (čl. 1 Zásad výberu, prerozdelenia a vyplatenia príjmu z výkonu kolektívnej správy práv ZAFa). Pre používateľov služba spočíva v možnosti jednorazového vysporiadania práv širokého okruhu autorských profesií bez nutnosti individuálneho rokovania o použití diel s distribútormi alebo producentmi jednotlivých audiovizuálnych a auditívnych diel z tuzemska či zahraničia. Predstavuje tak významnú úsporu časovú (nie je treba zložito vyhľadávať nositeľa práv a čakať na jeho reakciu v prípade licenčného dopytu) aj finančnú (súhrn individuálne dohodnutých odmien je vždy vyšší ako jedna spoločná odmena). Atraktívny repertoár ZAFa zahŕňajúci v oblasti audiovizuálnych výtvarných autorov nielen dominantnú časť slovenského repertoáru, ale i celý český repertoár a ďalšie zahraničné diela, a v oblasti auditívnych diel prakticky celú slovenskú a českú tvorbu, umožňuje používateľovi zvýšiť atraktivitu vlastnej služby. Šírkou zastupovania a mechanizáciou udeľovania licencií sa dosahujú úspory z rozsahu (znižovanie podielu fixných nákladov, lepšia deľba administratívnej práce, blanketné vysporiadavanie zahraničných práv atď.), ktoré sa premietajú do finančných úspor na strane používateľa. Pre nositeľov práv potom spočíva hodnota služby najmä v úspore nákladov na monitorovanie legálneho i nelegálneho používania diel, správu a výber odmien a jej distribúciu.

g) Skutočnosť, či pri použití diela dochádza alebo nedochádza k priamemu alebo nepriamemu majetkovému prospechu používateľa

Otázka majetkového prospechu je spravidla vyjadrená priamo v jednotlivých sadzbe (napr. nižšia sadzba pri verejnej produkcii bez vstupného a rastúca so zvyšujúcim sa vstupným), ako aj v spoločných ustanoveniach, podľa ktorých je možné na akékoľvek použitie podľa sadzobníka poskytnúť podľa okolností dodatočnú zľavu až 10 % na použitie, ktoré nie je realizované za účelom dosahovania zisku (napr. použitie obcou, neziskovou organizáciou, školou a pod.). Sadzby v oblasti vysielania už zohľadňujú neziskovú povahu vysielateľa verejnej služby (teda nepodliehajú ďalšej zľave).

V osobitnej časti odôvodnenia sú uvedené ďalšie kritériá braté do úvahy pri konštrukcii jednotlivých sadzieb.

Všeobecne pre sadzby pre rok 2026 platí, že sú v oblasti audiovizie odvodené od sadzieb pre rok 2025 pri navýšení nominálne stanovených sadzieb o úradne vyhlásenú infláciu v Slovenskej republike za rok 2025 vo výške 4 %. Tam, kde je to účelné, bola valorizácia vykonaná so zaokrúhlením. Valorizácia je opatrením, ktoré zaručuje zachovanie hodnoty poskytovaných práv v čase a uplatní sa opätovne od 1. 1. 2027.

V súvislosti s rozšírením oprávnenia ZAF o profesie majstrov zvuku došlo (v oblastiach, kde je to relevantné) medzi rokmi 2025 a 2026 k navýšeniu v zásade o jednu štvrtinu, reflektujúce rozšírenie o piatu významnú profesijnú zložku audiovizuálnej tvorby.

II. SEKUNDÁRNE PRÁVA

V oblasti sekundárnych práv (ktoré sú hlavným predmetom licencovania ZAF) vykonáva ZAF kolektívnu správu v odboroch vysielania, jeho sprístupňovania prostredníctvom technických zariadení, služieb zdieľania obsahu on-line, retransmisie, obchodne nedostupných diel, ako aj nájmu a vypožičania a pri auditívnych dielach tiež v oblasti verejného vykonania.

V oblasti televízneho vysielania audiovizuálneho diela a priameho vstupu vychádzajú sadzby za obvyklé použitie predmetu ochrany na slovenskom trhu (napr. porov. zmluvu LITA x STVR zohľadňujúcu už nepodnikateľský charakter vysielateľa verejnej služby) za minútáž použitia s prihliadnutím k atraktívnejšiemu a širšiemu českému a slovenskému repertoáru ZAF v oblasti audiovizuálnych výtvarných a auditívnych autorov. Pomery odmien pripadajúce na jednotlivé audiovizuálne profesie vychádzajú z vyúčtovacieho poriadku ZAF.

V oblasti doplnkovej online služby sa vychádza zo zákonom preferovanej podielovej odmeny 1 % tržieb alokovateľných na doplnkovú online službu kombinovanej s minimálnou odmenou, u ktorej sa v súlade so zákonom zohľadňuje trvanie jej dostupnosti (odmena je koncipovaná ako mesačná), jej publikum (uplatnenie geoblokácie) a jazykové verzie (cudzíe jazykové verzie vs. výlučne slovenská jazyková verzia). V prípade, že ZAF nezastupuje autorov niektorej časti výtvarnej zložky (z odborov kamera, scéna, kostým, strih, majstri zvuku), odmena za každú nezastupovanú skupinu sa vždy pomerne kráti.

V oblasti televízneho a rozhlasového vysielania auditívnych diel je sadzba stanovená zásadne na úrovni 30 % sadzby SOZA.

V oblasti vysielania prenášaného prostredníctvom technických zariadení (tzv. verejné produkcie) je štruktúra sadzobníka stanovená podľa štruktúry sadzobníka SOZA. Je tomu tak z toho dôvodu, aby bol do budúcnosti uľahčený spoločný výber odmien v tomto odbore, ktorý sa ZAF javí ekonomicky najpriateľnejší a používateľsky najkomfortnejší. Pokiaľ ide o výšku, oproti hudobným autorom audiovizuálneho diela je sadzba výtvarných audiovizuálnych autorov stanovená na úrovni jednej pätiny a majstrov zvuku v oblasti audia na úrovni 30 %. Sadzba nie je bezprostredne porovnateľná s inými organizáciami kolektívnej správy než SOZA, keďže každá z nich zverejňuje sadzobníky s veľmi odlišnou štruktúrou.

V prípade sadzieb pre ubytovacie zariadenia je zohľadňovaná rovnako aj vyťaženosť ubytovacej kapacity v ubytovacom a liečebnom zariadení, tiež s ohľadom na pomer úhrad z verejného

zdravotného poistenia. V záujme možnosti jednotného uplatňovania sadzobníka naprieč organizáciami kolektívnej správy boli aj tu zvolené rovnaké kritéria ako pri SOZA.

Služby zdieľania obsahu online sú licencované na princípe podielovej odmeny z tržieb služieb zdieľaného videa približne na úrovni jednej polovice sadzieb LITA (ktoré zahŕňajú popri audiovizuálnych výtvarných autoroch aj odmenu pre literárnu a režijnú zložku audiovizuálneho diela) kombinované s minimálnymi odmenami stanovenými analogicky podľa hodnoty práv k audiovizuálnemu záznamu (SAPA). I tu platí, že odmena sa pomerne znižuje za každú nezastupovanú autorskú zložku.

Licencovanie obchodne nedostupných audiovizuálnych diel nie je v súčasnosti na škodu spotrebiteľskej verejnosti na Slovenskom trhu pamätovými inštitúciami dopytované. Pre prípad, ak by sa situácia zmenila, stanoví sadzobník odmien sadzby analogicky k sadzbám LITA, pomerne znižované podľa počtu zastupovaných profesií (v prípade streamingu obchodne nedostupného audiovizuálneho diela podľa sadzby SAPA).

Je notoriou, že sadzby v oblasti retransmisie sú na Slovensku v dôsledku koncernových dohôd a agresívnej litigácie používateľov v porovnaní s ich trhovou hodnotou a v porovnaní so zahraničím dlhodobo podhodnotené na úkor nositeľov práv. ZAFa si uvedomuje zložitú situáciu trhu retransmisie, na ktorom i v dôsledku vzniku ZAFa došlo od roku 2025 k zľaveniu sadzieb LITA zohľadňujúcemu repertoár po novom zastupovaný ZAFa. ZAFa stanovuje svoje sadzby konzervatívne na úrovni cca. jednej pätiny sadzieb SOZA a so zohľadnením zníženia sadzieb LITA, avšak tiež pri zachovaní princípu, že každý osobitný spôsob použitia a každá osobitná doplnková služba musí mať zachovanú osobitnú sadzbu, aby sa plne zohľadnil majetkový prospech používateľa (napr. prevádzkovateľ koaxiálnej káblovej televízie bez catch-up služby nemôže platiť rovnakú odmenu ako prevádzkovateľ digitálnej IP TV s rozsiahlou catch-up službou).

V oblasti sadzieb za nájom a vypožičanie sú sadzby stanovené na úrovni jednej polovice sadzby LITA (tzv. videopožičovne a iné služby prenájmu nosiča s audiovizuálnym dielom) a v prípade nateraz knižnicami nedopytovaného požičiavania nosičov audiovizuálnych a auditívnych diel v knižniciach analogicky podľa videopožičovní (s možnosťou zľavy pre používateľov, ktorí nie sú založení za účelom dosahovania zisku).

III. PRIMÁRNE PRÁVA

V oblasti tzv. primárnych práv má licencovanie ZAFa len doplnkovú hodnotu k právam licencovaným prostredníctvom producentov, hudobných vydavateľov a distribútorov. Zároveň je týmto spôsobom možné pre používateľov vysporiadať tú časť repertoáru ZAFa, pre ktorú nie sú na trhu dostupné komerčné licencie (typicky napr. starší česko-slovenský repertoár z čias znárodnenej kinematografie). Sadzby sú v princípe určené na polovici sadzieb LITA a znižujú sa pomerne podľa počtu nezastupovaných profesií v konkrétnej licenci (nosiče záznamu), prípadne analogicky podľa sadzieb SOZA v prípade premietania audiovizuálnych diel (u ktorého je obraz dominantným prvkom). Aj v prípade premietania audiovizuálnych diel sa predpokladá len doplnkové licencovanie repertoáru nedostupného na komerčnom trhu.

V prípade vystavovania snímok vyhotovených zo záznamu audiovizuálneho diela (dielo kameramana) nie je sadzba na slovenskom trhu zavedená a v sadzobníku ZAFa bola stanovená analogicky podľa sadzobníka českej sesterskej organizácie OOA-S.

V prípade použitia výňatkov z audiovizuálneho diela na účely výroby reklamy sa vychádza z konečného výrobného rozpočtu snímky, v prípade použitia audiovizuálneho diela pri čerpaní údajov a vývoji modelov umelej inteligencie z tržieb prevádzkovateľa služby. Sadzba 4 % je stanovená analogicky k ostatným audiovizuálnym použitiam.